

Raport

z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji
Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej
nr **CK/9/2019 IRiESP** - Warunki korzystania,
prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci

**Informacja o zgłoszonych przez użytkowników systemu uwagach
oraz sposobie ich uwzględnienia**

PREZES ZARZĄDU
Eryk Kłosowski

WICEPREZES ZARZĄDU
Tomasz Sikorski

Konstancin-Jeziorna, 12 grudnia 2019 r.

1. Specyfikacja działań zrealizowanych w ramach konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie

Wykaz działań PSE S.A. (dalej również „OSP”) w ramach procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci (dalej „Karta aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie” lub „Karta aktualizacji nr CK/9/2019”).

Lp.	Data	Opis działań
1.	12 listopada 2019 r.	Opublikowanie Komunikatu OSP dotyczącego rozpoczęcia procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie.
2.	12 - 26 listopada 2019 r.	Proces konsultacji z użytkownikami systemu projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie.
3.	26 listopada - - 12 grudnia 2019 r.	Opracowanie Raportu z procesu konsultacji z użytkownikami systemu projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie. Opracowanie Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie, po przeprowadzonym procesie konsultacji projektu tej Karty aktualizacji z użytkownikami systemu, celem przedłożenia jej Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezes URE”) do zatwierdzenia.
4.	13 grudnia 2019 r.	Przedłożenie Prezesowi URE do zatwierdzenia Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie opracowanej po przeprowadzonym procesie konsultacji projektu tej Karty aktualizacji, wraz z Raportem z procesu konsultacji. Opublikowanie Komunikatu OSP dotyczącego przedłożenia Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie Prezesowi URE do zatwierdzenia, wraz z Raportem z procesu konsultacji.

Raport z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie

data: 12 grudnia 2019 r.

strona 2 z 8

2. Lista użytkowników systemu, którzy zgłosili uwagi w procesie konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie

W procesie konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie, do proponowanych zmian postanowień IRiESP, uwagi zgłosili:

- Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie (TGPE),
- TAURON Wytwarzanie S.A. (TW) - uwagi zgłoszone dnia następnego, po terminie przewidzianym na konsultacje.

3. Zestawienie uwag zgłoszonych przez użytkowników systemu do projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie oraz sposób ich uwzględnienia

3.1. Uwagi ogólne

Lp.	Treść uwagi wraz z uzasadnieniem	Zgłaszający uwagę	Stanowisko OSP
1.	W karcie aktualizacji zastosowano dotychczasowe nazewnictwo w zakresie regulacji pierwotnej, wtórnej, jednostki grafikowej. W koncepcji zmian na rynku bilansującym stosowane jest nowe nazewnictwo (FRR, RR, FCR, Moduł wytwarzania itp.) Brak spójności w nazewnictwie pomiędzy dokumentami, które będą obowiązywać w tym samym czasie może nastęrczać trudności w stosowaniu dokumentów.	TGPE	<u>Uwaga nie została uwzględniona</u> <u>Wyjaśnienie</u> Celem nadrzędnym Karty aktualizacji nr CK/9/2019 jest wprowadzenie niezbędnych zmian w układach regulacji jednostek wytwórczych i powiązanej z nimi infrastruktury teleinformatycznej do umożliwienia sprawnego przeprowadzenia procesu inwestycyjnego i wdrożeniowego u Wytwórców. Proces dostosowywania prawnych regulacji krajowych jest procesem krocącym i docelowo w ramach aktualizacji IRiESP przewiduje się powiązanie logiczne nowych i starych pojęć.
2.	Dla zapewnienia jednoznaczności pojęć oraz zgodności karty aktualizacji IRiESP z dokumentem pt. „Wymagania dla WL na potrzeby przyłączania do WC LFC wer.2.0” należy w projekcie w definicjach pojęć (rozdział 1.2.) podać także skróty, które zostały użyte w dokumencie pt.	TGPE	<u>Uwaga nie została uwzględniona</u> <u>Wyjaśnienie</u> Dokument „Wymagania dla WL LFC na potrzeby przyłączania do WC LFC” zawiera definicje niezbędne do jego interpretacji i stosowania. Definicje te nie

Raport z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie

data: 12 grudnia 2019 r.

strona 3 z 8

Bole

	„Wymagania dla WL na potrzeby przyłączenia do WC LFC wer.2.0”.		występują w treści IRIESP, więc ich umieszczanie w ramach tego dokumentu byłoby nadmiarowe.
3.	Warunki dotyczące trybów LFSM-U i LFSM-O, a więc regulacji generowanej mocy w funkcji zmiany częstotliwości odpowiednio w dół i w górę, wynikają z Rozporządzenia 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci (NC RfG). Rozporządzenie to odnosi się, co do zasady, do jednostek nowych i znacząco modernizowanych modułów typu C i D. Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b) NC RfG istniejące moduły wytwarzania energii mogą zostać objęte wymogom określonym w NC RfG, o ile organ regulacyjny lub państwo członkowskie zdecydują objąć istniejący moduł/moduły wszystkimi lub niektórymi wymogami NC RfG na wniosek OSP i w tym celu przeprowadzić jakościową i ilościową analizę kosztów i korzyści. Tryb ten, określony w art. 4 ust. 3-5 NC RfG nie został wykorzystany, w związku z czym niedopuszczalnym wydaje się objęcie wymogami wynikającymi z NC RfG istniejących modułów wytwarzania energii.	TGPE	<p><u>Uwaga nie została uwzględniona</u></p> <p><u>Wyjaśnienie</u></p> <p>Karta aktualizacji nr CK/9/2019 nie dotyczy trybów regulacji LFSM-U i LFSM-O - zmiany w niej przedstawione nie wprowadzają wymagań technicznych określonych w Rozporządzeniu 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiającym kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci (NC RfG). Zmiany w wymaganiach technicznych dla układów regulacji wynikają z konieczności dostosowania do wymagań innych Kodeksów sieci, w tym Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania oraz pakietu Clean Energy for All Europeans Package, które obowiązują zarówno istniejące, jak i nowe moduły wytwarzania energii.</p>
4.	Zwracamy uwagę, że równoległe do proponowanych zmian w zakresie sterowania jednostkami wytwórczymi centralnie dysponowanymi powinny być przedstawione operatorom tych jednostek projektowane zmiany na rynku bilansującym oraz modyfikacje/nowe usługi systemowe, które zrekompensują koszty implementacji wymaganych zmian w układach regulacji oraz ewentualne podwyższone koszty wytwarzania i remontów wynikające z nowych reżimów regulacyjnych pracy jednostek wytwórczych.	TW	<p><i>UWAGA ZGŁOSZONA PO TERMINIE PRZEWIDZIANYM NA KONSULTACJE</i></p> <p><u>Uwaga nie została uwzględniona</u></p> <p><u>Wyjaśnienie</u></p> <p>W dniu 7 listopada 2019 r. w siedzibie PSE S.A. zostało zorganizowane spotkanie konsultacyjne dotyczące zmian zasad funkcjonowania Rynku Bilansującego. Spotkanie było pierwszym etapem konsultacji zmian planowanych do wdrożenia z początkiem 2021 r. Zebrane na tym etapie uwagi uczestników rynku zostaną wzięte pod uwagę podczas opracowywania zmian Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej oraz Warunków dotyczących Bilansowania, tj. dokumentu opracowywanego na podstawie art. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r.</p>

Raport z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRIESP - Korzystanie

data: 12 grudnia 2019 r.

strona 4 z 8

	<p>Istotne zastrzeżenia budzi przedstawiony charakter i zakres zmian w odniesieniu do wytwórców, na których ma ciążyć obowiązek terminowego dostosowania JWCD do nowych wymogów, poprzez dokonanie działań modernizacyjnych i inwestycyjnych o znacznych nakładach finansowych, przy uwzględnieniu wykonania części prac w okresie wymagającym zaplanowania dodatkowych postojów (nieujętych w aktualnych harmonogramach).</p> <p>Praca jednostek wytwórczych z uwzględnieniem nowej koncepcji sterowania regulacją przy jednocześnie skróconych okresach planowania może mieć negatywny wpływ na dotrzymanie zakładanej dyspozycyjności jednostek rynku mocy w okresie dostaw mocy, co wpłynie na zmniejszenie planowanych przychodów oraz ryzyko naliczenia kar na rynku mocy.</p>		<p>ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania. Po ich opracowaniu zostaną przeprowadzone publiczne konsultacje tych dokumentów, zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi.</p> <p>Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi na spotkaniu konsultacyjnym oraz uzasadnieniem przyczyn zmian IRiESP, zmiany zawarte w Karcie aktualizacji nr CK/9/2019 wynikają z uwarunkowań określonych na poziomie europejskim i w terminach z nich wynikających.</p> <p>Zgodnie z projektowanymi mechanizmami rynku bilansującego, po stronie Wytwórcy będzie istniał obowiązek opracowania i zgłaszania realizowalnych grafików pracy jednostki wytwórczej. W przypadku poprawnie zakontraktowanego rynku (zbilansowania podaży zapotrzebowania na moc z popytem) OSP będzie dokonywał korekty grafików tylko w przypadku konieczności ich dostosowania ze względu na uwarunkowania pracy sieci. Stąd w opinii OSP, krótszy okres planowania nie będzie wpływał bezpośrednio na obniżenie dyspozycyjności.</p>
5.	<p>Uwzględniając liczbę JWCD w KSE oraz ograniczoną ilość potencjalnych wykonawców proponujemy urealnienie harmonogramu wprowadzania zmian po stronie wytwórców. Proponujemy uzależnienie wymaganego terminu wdrożenia zmian (minimum 24 miesiące) od terminu zatwierdzenia przez Prezesa URE karty aktualizacji do IRiESP, co pozwoli na rozpoczęcie złożonego i rozproszonego procesu dostosowawczego.</p>	TW	<p>UWAGA ZGŁOSZONA PO TERMINIE PRZEWIDZIANYM NA KONSULTACJE</p> <p><u>Uwaga nie została uwzględniona</u></p> <p><u>Wyjaśnienie</u></p> <p>PSE S.A. proponując zmiany w Karcie aktualizacji nr CK/9/2019 ma świadomość, iż ich wdrożenie na jednostkach wytwórczych jest procesem skomplikowanym i czasochłonnym, jednakże przedstawiony termin obowiązywania zmian w układach regulacji, tj. 18 grudnia 2020 r. wynika z regulacji europejskich oraz równolegle wprowadzanych zmian w mechanizmach rynku bilansującego.</p>
6.	<p>Proponujemy wprowadzenie odstępstw od nowych wymogów, co najmniej dla części jednostek wytwórczych, dla których okres eksploatacji przewidziany jest do końca 2020 roku i może się przedłużyć o okres wynikający z wyczerpania się czasu derogacji. Dotyczy to bloków klasy 120 MW które nie są włączone obecnie w regulację LFC i na które TW uzyskał odstępstwa.</p>	TW	<p>UWAGA ZGŁOSZONA PO TERMINIE PRZEWIDZIANYM NA KONSULTACJE</p> <p><u>Uwaga nie została uwzględniona</u></p> <p><u>Wyjaśnienie</u></p> <p>Przygotowane rozwiązania nie zakładały, iż w terminie wejścia ich w życie bloki niedostosowane do RC LFC będą eksploatowane w momencie obowiązywania nowych wymagań. Biorąc pod uwagę zgłoszoną uwagę takie</p>
Raport z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie			
data: 12 grudnia 2019 r.		strona 5 z 8	

			przypadki będą musiały być indywidualnie uzgadniane z OSP, przy uwzględnieniu minimalnego zakresu dostosowania i zasad rozliczeń na rynku bilansującym.
7.	Nowe wymagania dla układów regulacji będą skutkowały koniecznością częstszych ich optymalizacji pracy (wymuszana jest precyzja ich działania przy dużo większych wymogach dla samych układów regulacji). Będzie to skutkowało podniesieniem kosztów operacyjnych.	TW	<p>UWAGA ZGŁOSZONA PO TERMINIE PRZEWIDZIANYM NA KONSULTACJE</p> <p><u>Uwaga nie została uwzględniona</u></p> <p><u>Wyjaśnienie</u></p> <p>Nowe wymagania dla układów regulacji, w tym w szczególności zmiana w planowaniu i prowadzeniu ruchu wynika z konieczności dostosowania się do ujednoczonych zasad w zakresie wymiany energii bilansującej poprzez platformy bilansujące. W przypadku, gdy taka sytuacja będzie miała miejsce może to być uwzględnione w oferowanych cenach świadczenia usług regulacyjnych.</p>

3.2. Uwagi szczegółowe

Lp.	Punkt	Uwagi, propozycje zmian w treści i pytania	Zgłaszający uwagę	Stanowisko OSP
1.	1.2	W definicji Minimum techniczne netto jednostki wytwórczej napisano, że jest to „Moc czynna,.... określona dla miejsca wskazanego w umowie o przyłączenie do sieci lub umowie przesyłania.” Z kolei w pkt. 4.3.12.3.1 rozszerza się Wykaz danych pomiarowych pobieranych z elektrowni o „pomiaru mocy czynnej i biernej za transformatorem blokowym (netto)”. Mając na uwadze, że w proponowanych zmianach przechodzi się na sterowanie jednostkami wytwórczymi za pomocą wielkości netto powinno zostać ujednoczone podejście do wyznaczania poziomów mocy i energii. Proponuje się wpisanie w definicji określenie jako „...zmierzona za transformatorem blokowym (netto).” Doprecyzowanie będzie spójne z zapisami pkt 5 załącznika nr 1 do ROZPORZĄDZENIA MINISTRA GOSPODARKI z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie	TGPE	<p><u>Uwaga nie została uwzględniona</u></p> <p><u>Wyjaśnienie</u></p> <p>Ze względu na zróżnicowane rozwiązania techniczne w torach wyprowadzenia mocy oraz zasilania potrzeb własnych i ogólnych elektrowni, w szczególnych przypadkach miejsce określone w definicji może być różne od punktu pomiaru mocy czynnej, określonego w pkt 4.3.12.3.1. Dlatego jest zasadne, aby konkretne miejsce było określane indywidualnie na poziomie umowy o przyłączenie do sieci lub umowy przesyłania.</p>

		szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego oraz zapisami pkt. 2.2.2.5.15. ust (1) i 2.2.3.6.8. ust (1) IRiESP „Warunki korzystania...”		
2.	1.2	W definicji Moc osiągalna netto jednostki wytwórczej proponuje się dokonać analogicznej zmiany jak w uwadze powyżej.	TGPE	<u>Uwaga nie została uwzględniona</u> <u>Wyjaśnienie</u> Patrz odpowiedź na uwagę szczegółową Lp. 1.
3.	4.3.14.7	W punkcie tym rozszerzono katalog wielkości podlegających rejestracji przez OSP w Centralnym rejestrze jednostek wytwórczych i farm wiatrowych w KSE. W karcie aktualizacji nie wskazano w jaki sposób należy zgłosić uzupełnienie danych o mocy osiągalnej i minimalnej netto w zakresie jednostek istniejących oraz czy dla istniejących jednostek trzeba będzie wykonywać test mocy osiągalnej i minimalnej netto z zastosowaniem wymogów pkt. 4.3.14.12	TGPE	<u>Uwaga nie została uwzględniona</u> <u>Wyjaśnienie</u> Zmiana w planowaniu i prowadzeniu ruchu, poprzez przejście na wartości netto, nie wymaga przeprowadzenia dodatkowych testów mocy osiągalnej i minimum technicznego netto i będzie się opierać na wewnętrznych sprawdzeniach w ramach elektrowni. W przypadku wykonywania nowych testów, w wyniku zaistnienia warunków opisanych w pkt. 4.3.14., testy powinny również uwzględniać wartości netto. Pozostałe zaimplementowane zmiany po stronie automatyki blokowej i systemu nadrzędnego również nie będą przedmiotem dodatkowych testów odbiorczych. Przewidywane jest podstawowe sprawdzenie zakresu funkcjonalnego wprowadzonych zmian w układach regulacji, bez udziału firmy eksperckiej. Zakłada się, że powyższe sprawdzenie zostanie wykonane w ramach wewnętrznych testów przez służby techniczne elektrowni. Na podstawie wyników tych testów, informacja o poprawności implementacji zmian powinna zostać przesłana do OSP (w formie protokołu ze sprawdzenia). W zakresie węzłów lokalnych LFC planowane jest przeprowadzenie testów telekomunikacyjnych wraz ze sprawdzeniem funkcjonalnym przy udziale przedstawicieli PSE S.A. i wykonawcy WL LFC po stronie elektrowni, zgodnie z obowiązującą procedurą odbioru węzłów lokalnych.

Raport z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie

data: 12 grudnia 2019 r.

strona 7 z 8

4.	2.2.3.3. 2.1.3	W „Wymaganiach dla WL...” nie występuje wyrażenie „ΔPW_zadane” tylko „PW_zadane”. Proszę ujednoczyć symbole.	TGPE	<u>Uwaga została uwzględniona</u> <u>Wyjaśnienie</u> Występujące w dokumencie „Wymagania dla WL LC na potrzeby przyłączenia WC LFC” użycie wyrażenia „Pw_zadane” zostanie zweryfikowane w ramach aktualizacji tego dokumentu i w uzasadnianym zakresie zastąpione wyrażeniem „ΔPw_zadane”.
5.	2.2.3.3. 2.1.4	Punkt zakłada, że regulacja trójna polega na zdalnym zadawaniu obciążenia bazowego jednostki wytwórczej realizowane przez jednostki wytwórcze elektrowni ciepłych. Uważamy, że ograniczenie takie nie powinno występować, stanowi bowiem dyskryminację jednostek szczytowo-pompowych, a docelowo także jednostek odnawialnych, które w przedstawionej przez OSP Koncepcji zmian zasad funkcjonowania rynku bilansującego, staną się jednostkami aktywnymi na RB, mając możliwość świadczenia usługi regulacji trójnej.	TGPE	<u>Uwaga nie została uwzględniona</u> <u>Wyjaśnienie</u> Celem Karty aktualizacji nr CK/9/2019 jest przede wszystkim wprowadzenie minimalnej ilości zmian w wymaganiach, które pozwolą spełnić określone wymagania Kodeksów sieci i prawa europejskiego oraz standardy wymiany rezerw platform europejskich. Są one na obecnym etapie określone dla jednostek wytwórczych, które obecnie świadczą regulacyjne usługi systemowe. Wymagania w zakresie jednostek wytwórczych w innych technologiach zostaną opracowane w kolejnym kroku.

4. Specyfikacja zmian wynikających z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie

Zważywszy na stanowisko OSP przedstawione w pkt 3. niniejszego raportu, stanowiące odpowiedź na uwagi otrzymane w wyniku procesu konsultacji z użytkownikami sytemu projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie, OSP nie dokonał zmian postanowień Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie, w stosunku do opublikowanego i poddanego procesowi konsultacji projektu tej karty.

Raport z procesu konsultacji projektu Karty aktualizacji nr CK/9/2019 IRiESP - Korzystanie		
data: 12 grudnia 2019 r.		strona 8 z 8

